

1 Koningen 18: 20-40 NBG

Vandaag wil ik graag met u stilstaan bij een indrukwekkend gebed: het gebed van de profeet Elia op de Karmel. Elia was een profeet van God, die gestuurd werd naar het 10 stammenrijk ten tijde van koning Achab. Dat is op zich al bijzonder. God had zich nadrukkelijk verbonden aan het koningshuis van David, dat nu regeert over het tweestammenrijk, maar toch stuurt Hij noch profeten naar de ongehoorzame 10 stammen. Daar zit al iets van Gods genade in. Want kenmerkend voor die 10 stammen is wel dat zij vanaf hun ontstaan onttrouw zijn geweest aan God. Toen Salomo overleed vond de splitsing van het rijk plaats. Salomo's zoon Rehabiam werd koning over de twee stammen en Jerobiam werd koning over de 10 stammen van Israël. De twee stammen worden in de bijbel vaak Juda genoemd, en de 10 stammen Israël. Jerobiam de koning van Israël was bang dat zijn onderdanen tijdens de Joodse feesten naar het gebied van de twee stammen, het gebied van Juda zouden trekken. Want daar stond de tempel, daar lag Jeruzalem. Toen heeft deze Jerobiam gouden kalveren laten plaatsen in Bethel en Dan, hij heeft priesters aangesteld uit alle stammen van het volk, i.p.v. alleen uit de stam van Levi, hij voerde feesten in, kortom hij zorgde dat zijn onderdanen de HERE God konden dienen in hun eigen land. Wat Jerobiam deed was nog geen afgoderij, hij diende geen andere goden, maar hij was wel ongehoorzaam aan God en diende de God van Israël op een eigenwillige manier.

Dat werd anders met koning Achab, een van de latere koningen. Hij deed hetzelfde wat Jerobiam deed, maar dat wordt in de bijbel het minst erge genoemd wat hij deed. Achab trouwde met Izebel en bouwde een tempel voor de god van zijn vrouw Baäl en zodoende verleidde hij het volk tot de dienst van Baäl. Het was om die reden dat God het volk strafte met een droogte van drie en half jaar. Deze droogte is een provocatie aan het adres van Baäl. Baäl werd geacht er zorg voor te dragen dat het droge zomerseizoen gevolgd werd door maanden met voldoende regenval om een goede oogst mogelijk te maken. Baäl blijkt echter niet op te kunnen tegen het woord dat de profeet van God spreekt. Niet Baäl maar JHWH is heer over de regen, zonder welke er geen voedsel zal zijn. Achab en Izebel gaven Elia de schuld van die droogte, maar in werkelijkheid was hun eigen afgoderij de reden, natuurlijk.

En nu aan het eind van die periode van droogte geeft Elia aan Achab de opdracht om het gehele volk op de Karmel te verzamelen. Op de Karmel spreekt Elia het volk toe. “Hoelang zult gij aan beide zijden mank gaan? Indien de HERE God is, volg Hem na; maar indien het de Baäl is, volg hem na”. Docht het volk antwoordde hem niets. Wat een verschil met de tijd van Jozua. Ook hij riep het volk op te kiezen wie zij wilden dienen. Jozua zelf sprak toen die bekende woorden: Ik en mijn huis wij zullen de HERE dienen. Ook het volk beloofde toen plechtig trouw te blijven aan God. Maar ze hebben dat niet waar gemaakt. En nu zwijgt het volk.

Toen gaf Elia de opdracht twee stieren te brengen. De vierhonderd vijftig priesters van de Baäl slachtten een stier en legden de stukken op het altaar. Ze mochten het vuur echter niet aansteken. Elia zou ondertussen hetzelfde doen. De priesters van de Baäl riepen van de morgen tot de middag de naam van Baäl aan. Zij hinkten en sprongen rondom het altaar. Elia bespote de priesters. “Roep harder, hij is zeker in gepeins, of hij heeft zich afgezonderd”. Daarmee zegt Elia eigenlijk dat Baäl waarschijnlijk op het toilet zal zitten. De priesters riepen en riepen, maar er kwam geen reactie. Toen maakten zij zelfs insnijdingen met zwaarden en speren, totdat zij dropen van het bloed. De priesters raakten in geestvervoering, maar er kwam geen reactie van Baäl.

Toen riep Elia het hele volk dicht bij hem, zodat ze goed konden zien wat hij deed. Hij bouwde een altaar van 12 stenen naar het getal van de stammen van Israël. Hiermee geeft Elia ook aan dat de 10 stammen van Israël en de 2 stammen van Juda bij elkaar horen. Het is onterecht dat ze gescheiden optrekken. En rondom het altaar groef hij een greppel. Daarna gooide hij tot drie maal toe vier kruiken water over het hout van het altaar. Zodat het altaar doordrenkt was van water.

Toen trad Elia naar voren en sprak een eenvoudig gebed.

“HERE, God van Abraham, Izaak en Israël, heden moge bekend worden dat Gij God zijt in Israël” Door op deze manier te verwijzen naar het begin van de geschiedenis van Gods handelen met de aartsvaders Abraham, Izaak en Jakob laat Elia zien wie het volk toebehoort. Niet aan de Kanaänitische Baäl, maar aan de HERE God, de God van de aartsvaders uit wie het volk Israël is voortgekomen. Elia bidt dat het volk tot de erkenning mag komen dat de HERE God is in Israël en dat het volk mag

erkennen dat hij de profeet is van de ware God. Hij spreekt de wens uit dat het hart van Israël weer toegewijd zal zijn aan de HERE God.

Na dit eenvoudige maar oprechte gebed schoot het vuur uit de hemel en verteerde het offer, het hout, ja zelfs de stenen en de aarde. Ook het water in de goot kan het vuur niet tegenhouden, maar verdampt onmiddellijk. Niet Baäl beschikt over de bliksem, maar de HERE God. Hij versloeg Baäl, nog wel op het terrein wat Baäl werd toegedicht.

Nu zijn de Israëlieten overtuigd. Zij wierpen zich op hun aangezicht. Wat een indrukwekkende gebeurtenis zal dat geweest zijn. Het hele volk gaat op de knieën en geven alsnog antwoord op de vraag die Elia hun eerder had gesteld: De HERE, die is God! De HERE, die is God!

Een indrukwekkende geschiedenis. Maar ook een leerzame geschiedenis. In onze tijd hebben we niet meer te maken met Baälpriesters, maar wel met andere godsdiensten. Ook onder christenen zien we soms een vermenging van deze verschillende godsdienstige tradities. Er zijn christenen die bijvoorbeeld reïncarnatie een goed alternatief vinden voor het geloof in de hemel. Er zijn christenen die meditatietechnieken zoals yoga overnemen uit oosterse godsdiensten en ook alternatieve geneeswijzen, die gebaseerd zijn op een on-bijbels mensbeeld. Steeds vaker hoor je mensen zeggen dat alle godsdiensten op hetzelfde neerkomen en dat het niet uitmaakt wat je gelooft.

De geschiedenis van de confrontatie tussen Elia en de Baälpriesters laat echter zonneklaar zien dat de dienst aan God zo'n vermenging radicaal uitsluit. Er wordt een exclusieve toewijding aan de God van Abraham, Izaäk en Jakob gevraagd.

En dat geldt ook voor ons. In de tien geboden werd al duidelijk aangegeven dat we ons geen gesneden beeld moesten maken. Nu zullen wij niet zo gauw een beeld maken om te aanbidden, maar wat denkt u van denkbeelden. Wij kunnen zo makkelijk een karikatuur van God maken. Marja en ik hebben een keer tijdens een vakantie in Frankrijk door een straattekenaar een karikatuur van ons laten maken. Ik ben wel herkenbaar, een grote grijns van oor tot oor, maar je ziet ook wel dat bepaalde uitdrukkingen zijn overdreven. Zo gaat dat bij een karikatuur. Bij een karikatuur van God vergroten we een bepaalde eigenschap uit ten koste van een

andere. Zo kun je benadrukken dat God vooral heel lief is en nooit straft, of andersom, dat God vooral streng is en heel gauw de zonde straft. In beide gevallen heb je met een karikatuur te maken. De overtreding van dat gebod van dat gesneden beeld is wat we zagen bij Jerobeam. Hij plaatste gouden kalveren om zodoende God te dienen. Dan dien je God op een manier die God heeft verboden.

Maar dat gebod dat we geen andere goden mogen aanbidden zien we bij Achab. Dan wordt er iets of iemand in de plaats van God gezet. Bij Achab was dat de dienst aan Baäl. In onze tijd kan dat een andere godsdienst zijn, maar ook iets wat we in ons leven de belangrijkste plaats geven. Ons geld, ons bezit, onze kinderen, noem maar op. Zelfs de kerk van de Heer kan belangrijker worden dan de Heer van de kerk.

In het Oude Testament zien we al dat God een jaloers God is. Hij wil graag dat we Hem dienen met ons hele hart, zodat er geen ruimte voor een ander is.

En in het Nieuwe Testament is het Jezus Christus die ons er nadrukkelijk op wijst dat de God van Abraham, Izaäk en Jakob alleen te kennen is dankzij zijn kruisdood en opstanding uit de dood.

Er is geen andere naam waardoor we behouden moeten worden. Hij is de Weg, de Waarheid en het Leven. Alle stichters van godsdiensten zijn dood, maar Jezus leeft. Wij mogen in zijn naam tot de Vader komen. Dankzij Hem mogen we nu ook gaan bidden, net als Elia. Jakobus zegt van Elia dat hij een mens zoals wij. Een gewoon mens, die niet lang na die glorieuze overwinning op de Karmel depressief werd en het niet meer zag zitten. Niet Elia is de held in dit verhaal, maar God. Hij is overwinnaar over alle goden, machten en krachten in deze wereld. Toen het volk dat wonder zag van vuur uit de hemel wisten ze het weer: de HERE die is God!

En wij? Wat doen wij? Laten we met hen instemmen: De HERE die is God! De HERE die is God!

Amen